

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 68.610 van 2 oktober 1997

A. 68.938/XIII-27

In zake : **DELWART** Bernard,
Marentaklaan 42
1180 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat,
vertegenwoordigd door de Minister
van Financiën.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 15 mei 1996 ingediende
verzoekschrift, waarbij Bernard DELWART :

- de nietigverklaring vordert van de beslissing van 22 maart 1996 waarbij inspecteur DEPLUS van de Bijzondere Belastinginspectie (B.B.I.) hem weigert zijn fiscaal dossier te laten inkijken en er een kopie van te nemen;
- vordert dat de verwerende partij bevolen wordt verzoeker binnen drie dagen na de kennisgeving van het te wijzen arrest in staat te stellen meteen zijn fiscaal dossier in te kijken en er een kopie van te nemen, op straffe van een dwangsom van 5.000 fr. voor iedere dag vertraging;

Gelet op arrest nr. 60.563 van 27 juni 1996, waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt afgewezen, waarbij de debatten worden heropend wat het beroep tot nietigverklaring betreft, en waarbij wordt bevolen dat de rechtspleging wordt voortgezet overeenkomstig artikel 6 en volgende van de algemene procedureregeling;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer FORTPIED, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 17 januari 1997 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien het door de verzoekende partij ingediende verzoek tot voortzetting van de procedure en de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 30 juli 1997, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 18 september 1997;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. P.-Ph. HENDRICKX, loco Mr. Ph. MALHERBE, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van de heer F. GROBELNY, adjunct-controleur, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer PAUL, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de feiten die dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep uiteengezet zijn in arrest nr. 60.563 van 27 juni 1996;

Overwegende, ambtshalve, dat het tweede onderwerp van het verzoekschrift niet ontvankelijk is, aangezien de Raad van State de administratie geen bevelen kan opleggen om de doeltreffendheid van een vernietigingsarrest te waarborgen, en dwangsommen alleen kunnen worden opgelegd onder de voorwaarden gesteld in artikel 36 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, welke voorwaarden in het onderhavige geval niet zijn vervuld;

Overwegende dat de verwerende partij betwist dat het beroep ontvankelijk is, omdat de vordering vaag en onduidelijk is; dat zij in hoofdzaak aanvoert dat het verzoek om inzage geen specifiek document betrof, maar dat het ging om een "vaag verzoek om algemene inzage van een dossier om een verbetering te begrijpen die overigens niet aangetoond is"; dat voor haar "het oorspronkelijke verzoek om het fiscaal dossier te onderzoeken derhalve onontvankelijk is, en bijgevolg ook het verzoek tot heroverweging", en dat "dat uiteindelijk ook geldt voor het beroep tot nietigverklaring";

Overwegende dat tot staving van de exceptie de vaagheid van het verzoek om inzage wordt aangevoerd, welk verzoek bij de bestreden beslissing is afgewezen,

en niet de vaagheid van het beroep tot nietigverklaring, waarvan het onderwerp duidelijk omschreven is, aangezien een afschrift van de bestreden handeling bij het verzoekschrift is gevoegd; dat de exceptie niet opgaat;

Overwegende dat de verwerende partij betwist dat de Raad van State ratione materiae bevoegd is, en dit om twee redenen; dat zij enerzijds aanvoert dat de bestreden handeling een beslissing tot weigering om bestuursdocumenten over te zenden is, die genomen is tijdens de voorbereidende fase van de vaststelling van de belasting, gedurende welke alleen voorbereidende handelingen worden gesteld waartegen geen annulatieberoep openstaat, en anderzijds dat de afdeling administratie van de Raad van State zich luidens artikel 11 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State alleen bij wege van arresten kan uitspreken wanneer er geen ander rechtscollege bevoegd is;

Overwegende dat het recht om ieder bestuursdocument in te zien en er een afschrift van te krijgen, een fundamenteel recht is dat is vastgelegd in artikel 32 van de Grondwet; dat iedereen er belang bij heeft zo te handelen dat dat recht geëerbiedigd wordt, en de beslissingen waarbij hem inzage geweigerd wordt nietig te laten verklaren; dat het feit dat de documenten die verzoeker vraagt te mogen inzien, geen handelingen zijn waartegen beroep kan worden ingesteld, niet wil zeggen dat de Raad van State niet bevoegd is om te oordelen over de regelmatigheid van een weigering om inzage te verlenen in bestuursdocumenten; dat het eerste onderdeel van de exceptie niet opgaat;

Overwegende dat artikel 11 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State alleen betrekking heeft op de geschillenberechting ter zake van

herstelvergoeding; dat het tweede onderdeel van de exceptie niet opgaat;

Overwegende dat de verwerende partij betwist dat het beroep ontvankelijk is op de grond dat het "eigenlijke voorwerp van het geschil erin bestaat dat verzoeker van mening is dat de administratie haar onderzoek moet stoppen, dat ze hem op de huid zit";

Overwegende dat het beroep alleen tot doel heeft de weigering om verzoeker zijn dossier te laten inkijken, nietig te laten verklaren; dat het gaat om de uitoefening van een fundamenteel recht en verzoeker gerechtigd is dat recht te doen gelden, welk gebruik ook hij wil maken van de documenten waarvan hij kennis zal kunnen nemen, en welke bedoeling ook hij heeft in verband met het verhoopte resultaat van zijn verzoek om inzage; dat de exceptie niet opgaat;

Overwegende dat verzoeker een eerste middel ontleent aan de schending van artikel 32 van de Grondwet en van de artikelen 4 en 6 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur; dat hij aanvoert dat hem bij de bestreden beslissing inzage van zijn fiscaal dossier wordt geweigerd op de grond dat het loutere feit dat zijn fiscale toestand wordt onderzocht reeds volstaat om zijn verzoek af te wijzen om voor de hand liggende redenen van administratieve doeltreffendheid, terwijl in artikel 32 van de Grondwet en in artikel 4 van de wet van 11 april 1994 het fundamenteel recht is vastgelegd voor iedere bestuurde om ieder bestuursdocument in te zien en er een afschrift van te krijgen, behalve in de gevallen en uitzonderingen die bij wet zijn vastgesteld; dat die gevallen en uitzonderingen volgens hem exhaustief zijn opgesomd in artikel 6 van de wet en dat "de redenen van administratieve doeltreffendheid" daarin niet voorkomen

en bijgevolg niet kunnen worden aangevoerd om de betrokken administratie de mogelijkheid te bieden zich aan haar plicht tot openbaarmaking te onttrekken;

Overwegende dat de verwerende partij in hoofdzaak enerzijds antwoordt dat de weigeringsbeslissing van 16 februari 1996 steunt op het feit dat, aangezien het onderzoek van de fiscale toestand van verzoeker lopende is, het inwilligen van zijn verzoek een federaal economisch of financieel belang in het gedrang zou brengen, en dit belang hier zwaarder weegt dan het belang van de openbaarheid, en anderzijds, dat deze beslissing zeer omstandig is toegelicht in de beslissing van 22 maart 1996 waarbij het verzoek om heroverweging wordt afgewezen, en dat het argument dat het reeds voldoende was dat de fiscale toestand van verzoeker op dat moment werd onderzocht om het verzoek af te wijzen om voor de hand liggende redenen van doeltreffendheid van het administratief optreden, alleen als grond die verband houdt met het evenwicht tussen het belang van de openbaarheid en het federaal economisch of financieel belang is aangevoerd; dat zij uiteenzet dat het federaal economisch of financieel belang onder meer de correcte inning van de belastingen omvat en dat indien een belastingplichtige zijn dossier zou mogen inzien zodra een onderzoek naar zijn fiscale toestand wordt gestart, de controle-actie ondoeltreffend zou worden, omdat, indien de belastingplichtige onmiddellijk alle informatie meegedeeld zou krijgen die hem betreft, het gevaar zou ontstaan dat deze zich aan de belastingen onttrekt, waardoor de ontvangsten van de Staat zouden afnemen; dat zij uiteenzet dat, indien de belastingplichtige zou weten wat de administratie weet, hij dezelfde informatie zou verstrekken, niet meer en niet minder, terwijl hij in het tegenovergestelde geval informatie zou kunnen verstrekken waarvan de administratie niet op de hoogte is en zou kunnen nalaten

informatie te verstrekken waarover de administratie reeds beschikt, zodat de administratie, door niet meteen te onthullen wat zij al weet, gericht informatie kan verzamelen met betrekking tot één of meer bepaalde belastingplichtigen van wie zij de fiscale toestand onderzoekt, en zij aldus kan nagaan of alle informatie die haar bezorgd had moeten worden, haar ook bezorgd is; dat zij daaraan toevoegt dat, indien de administratie te snel onthult over welke informatie zij beschikt, de belastingplichtige voorzieningen kan treffen om te voorkomen dat hij de verschuldigde belasting moet betalen : compromitterende documenten doen verdwijnen naar het buitenland of ze vernietigen, een toestand van insolvabiliteit opzetten, enz.; dat zij besluit dat inzage alleen mogelijk is zolang de aanslagtermijnen nog niet verstreken zijn, of wanneer de controle-actie volledig afgerond is en op dat moment de gerechtelijke openbaarheid van toepassing is; dat zij van oordeel is "dat het vanzelf spreekt (...) dat indien een belastingplichtige kennis zou kunnen nemen van bepaalde maatregelen zoals de voorbereiding van een controle-actie in een bepaalde bedrijfssector of in een bepaalde streek, zulks de doeltreffendheid van de bestrijding van de belastingfraude in het gedrang zou brengen;

Overwegende dat in artikel 32 van de Grondwet staat dat "ieder (...) het recht (heeft) elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet, het decreet of de regel bedoeld in artikel 134";

Overwegende dat in artikel 6, § 1, van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur onder meer het volgende wordt bepaald :

" Een federale of niet-federale administratieve overheid wijst de vraag om inzage, uitleg of

mededeling in afschrift van een bestuursdocument af, wanneer zij heeft vastgesteld dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van een van de volgende belangen :

(...)

6° een federaal economisch of financieel belang, de munt of het openbaar krediet";

Overwegende dat de inning van belastingen een federaal economisch of financieel belang is; dat bij wijze van uitzondering op de in de Grondwet vastgelegde openbaarheidsregel, te rechtvaardigen valt dat geweigerd wordt administratieve documenten over te zenden als daardoor dat belang in het gedrang komt; dat die uitzondering op een bepaling waarbij een fundamenteel recht wordt vastgesteld in enge zin geïnterpreteerd moet worden, en dat dat belang niet systematisch kan worden aangevoerd ter staving van elke weigering om de inhoud van een fiscaal dossier mede te delen zonder het beginsel van de openbaarheid van bestuurshandelingen volledig uit te hollen ten aanzien van de belastingadministraties, wat nooit de bedoeling is geweest van de wetgever en in strijd zou zijn met de doelstellingen die de Grondwetgever voor ogen had; dat verzoeker in het onderhavige geval niet gevraagd heeft om kennis te mogen nemen van maatregelen met betrekking tot de voorbereiding van een bepaalde controle-actie, wat de administratie hem wellicht had kunnen weigeren; dat hij alleen heeft gevraagd kennis te mogen nemen van de inhoud van het fiscaal dossier dat hem betrof en in verband waarmee een onderzoek gaande was; dat men niet a priori iedere bestuurde die zich ongerust maakt over de redenen waarom de administratie met betrekking tot hem een onderzoek verricht, mag verdenken van bedrieglijk opzet; dat de verwerende partij in het onderhavige geval niet concreet aangeeft in welk opzicht de economische of financiële belangen van de Staat eraan in de weg zouden staan dat verzoeker zijn dossier zou

mogen inkijken; dat zij niet aantoonde dat de inzage van de betrokken documenten problemen zou kunnen opleveren voor de inning van de belasting; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat er geen aanleiding is om het andere middel van het verzoekschrift te onderzoeken, dat, gesteld dat het gegrond is, geen ruimere nietigverklaring kan meebrengen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing dd. 22 maart 1996 van de Bijzondere belastinginspectie tot afwijzing van het verzoek tot heroverweging van haar beslissing van 16 februari 1996, waarbij Bernard DELWART geweigerd wordt zijn fiscaal dossier in te kijken en er een kopie van te nemen.

Artikel 2.

Het beroep wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op twee oktober 1900 zevenennegentig door :

de HH. HANOTIAU, kamervoorzitter,
LEROY, staatsraad,
QUERTAINMONT, staatsraad,
Mevr. MALCORPS, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.